

1^e Bestuursrapportage 2019

Gemeente Alblasserdam

11 juni 2019

Inhoudsopgave 1^e Bestuursrapportage 2019

1.	Inleiding	2
2.	Financieel resultaat 1 ^e Bestuursrapportage 2019	3
3.	Investeringsplan 2019	9
4.	Verbonden partijen	9
5.	Mutaties reserves	9
6.	Risico's	10
7.	Besluitvorming	10

1. Inleiding

Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting. Deze 1^e Bestuursrapportage 2019 bevat informatie over de uitvoering van de begroting in de eerste vier maanden (januari t/m april) van het lopende boekjaar. De rapportage gaat in op afwijkingen, zowel wat betreft de lasten, de geleverde produkten en diensten, baten en indien daar aanleiding voor is, de maatschappelijke effecten en beleidsuitgangspunten.

Financieel resultaat 1^e Bestuursrapportage 2019

De mutaties in de 1^e Bestuursrapportage 2019 leveren een nadelig effect op het saldo van baten en lasten op van € 1.105.000. In deze bestuursrapportage stellen we voor hiervan een bedrag van € 983.000 te dekken uit de algemene reserve. Per saldo resteert dan een nadelig effect op het geraamd resultaat van € 122.000. Na verwerking van deze mutaties verwachten wij voor 2019 een geraamd resultaat van € 0. In de vastgestelde programmabegroting 2019 was het geraamde resultaat € 122.000 voordelig.

Hierbij dient opgemerkt te worden, dat er in het lopende jaar nog wel afwijkingen zijn te verwachten. Voor een aantal ontwikkelingen hebben wij op dit moment nog niet helder of en voor welk bedrag deze gevolgen hebben voor de budgetten. De mogelijke financiële consequenties die hieruit voortvloeien worden meegenomen in de 2^e Bestuursrapportage 2019.

Kostenontwikkeling sociaal domein

In de komende jaren voorziet de gemeente Alblisserdam aanzienlijke tekorten in het sociaal domein. De rijksbudgetten dalen en de kosten stijgen. De nieuwe taken zijn tot en met 2018 binnen het kader van de beschikbare rijksbudgetten uitgevoerd. Vanaf 2019 voorziet de gemeente geen compensatie op andere onderdelen binnen het sociaal domein voor de oplopende kosten voor de jeugdhulp en de wet maatschappelijke ondersteuning.

Uit deze 1^e bestuursrapportage 2019 blijkt dat zich in 2019 al aanzienlijke tekorten voordoen. In de Perspectiefnota 2020, die gelijktijdig met deze bestuursrapportage aan de raad wordt aangeboden, wordt inzicht gegeven in de gevolgen voor het financieel meerjarenperspectief 2020-2023 en de zoekrichtingen die het college ziet om in de komende jaren te komen tot een structureel sluitende begroting.

Investerings 2019

In de programmabegroting 2019 is een aantal investeringskredieten door de raad geautoriseerd. In deze bestuursrapportage zijn er geen wijzigingen op bestaande kredieten of nieuwe kredieten.

Wijzigingen vanuit raadsbesluiten 2019

De raad heeft in 2019 nog geen extra begrotingswijzigingen vastgesteld ten opzichte van de vastgestelde primaire begroting 2019.

2. Financieel resultaat 1^e Bestuursrapportage 2019

In dit hoofdstuk en de onderstaande tabel worden de mutaties per programma kort toegelicht.

Programma's	Bedragen x € 1.000	Begroting Primair 2019	Raads- Wijzigingen 2019	Wijziging 1e Burap 2019	Begroting na wijziging 2019
Actiever, zorgzamer & ondernemender	lasten	25.386	-	1.510	26.896
	baten	5.972	-	79	6.051
	Saldo van baten en lasten	-/- 19.414	-	-/- 1.431	-/- 20.845
	-Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
	-Onttrekking aan reserves	24	-	418	442
	Mutaties in de reserves	24	-	418	442
	Geraamd resultaat	-/- 19.390	-	-/- 1.013	-/- 20.403
Buiten Beter	Lasten	9.236	-	500	9.736
	Baten	4.551	-	50	4.601
	Saldo van baten en lasten	-/- 4.685	-	-/- 450	-/- 5.135
	-Toevoeging aan reserves	75	-	-	75
	-Onttrekking aan reserves	-	-	296	296
	Mutaties in de reserves	-/- 75	-	296	221
	Geraamd resultaat	-/- 4.760	-	-/- 154	-/- 4.914
Beter wonen & Bereikbaar	Lasten	7.164	-	1.046	8.210
	Baten	4.835	-	1.018	5.853
	Saldo van baten en lasten	-/- 2.329	-	-/- 28	-/- 2.357
	-Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
	-Onttrekking aan reserves	-	-	-	-
	Mutaties in de reserves	-	-	-	-
	Geraamd resultaat	-/- 2.329	-	-/- 28	-/- 2357
Dienstverlening en bestuur	Lasten	3.256	-	-/- 87	3.169
	Baten	743	-	-	743
	Saldo van baten en lasten	-/- 2.513	-	87	-/- 2.426
	-Toevoeging aan reserves	52	-	-	52
	-Onttrekking aan reserves	16	-	-	16
	Mutaties in de reserves	-/- 36	-	-	-/- 36
	Geraamd resultaat	-/- 2.549	-	87	-/- 2.462
Solide financieel beleid	<i>Alg. dekkingsmiddelen</i>	303	-	-/- 50	253
	<i>Overhead</i>	4.766	-	140	4.906
	<i>Heffing VPB</i>	-	-	-	-
	<i>Onvoorzien</i>	100	-	-	100
	Totaal lasten	5.169	-	90	5.259
	Baten	33.564	-	-/- 47	33.517
	Saldo van baten en lasten	28.395	-	-/- 137	28.258
	-Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
	-Onttrekking aan reserves	755	-	1.123	1.878
	Mutaties in de reserves	755	-	1.123	1.878
	Geraamd resultaat	29.150	-	986	30.136
Totaal	lasten	50.211	-	2.919	53.270
	baten	49.665	-	1.100	50.765
	Saldo van baten en lasten	-/- 546	-	-/- 1.959	-/- 2.505
	-Toevoeging aan reserves	127	-	-	127
	-Onttrekking aan reserves	795	-	1.837	2.632
	Mutaties in de reserves	668	-	1.837	2.505
	Geraamd resultaat	122	-	-/- 122	-

Samenvattend overzicht 1^e bestuursrapportage 2019

Saldo Primaire begroting 2019

122

Individuele begrotingswijzigingen

Wijzigingen 1e Burap 2019: Bedragen X € 1.000 -/ = nadelig	Voordeel	Nadeel	Saldo	S / I
Autonome ontwikkelingen				
<i>Gemeenschappelijke regelingen</i>				
Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden geactualiseerde begroting 2019	-	355	-/- 355	S
Dienst Gezondheid en Jeugd geactualiseerde begroting 2019		552	-/- 522	S
Beschermde wonen	39	-	39	I
Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid	-	232	-/- 232	S
Inzet resterende stelposten indexering GR'en	87	-	87	S
Subtotaal Gemeenschappelijke regelingen	126	1.139	-/- 1.013	
<i>Algemene uitkering</i>				
Algemene uitkering (septembercirculaire 2018)	-	116	-/- 116	S
Algemene uitkering (decembercirculaire 2018)	35	-	35	I
Taakmutatie Rijksvaccinatieprogramma (septembercirculaire 2018)	44	-	44	S
Mutatie ruimte onder plafond BCF (septembercirculaire 2018)	-	210	-/- 210	S
Subtotaal Algemene uitkering	79	326	-/- 247	
<i>Overige autonome mutaties</i>				
Biggelmee	144	-	144	I
DOK 12	-	90	-/- 90	I
BSSA aanvullende subsidie 2017/2018	418	418	-	I
BSSA aanvullende subsidie 2019	-	100	-/- 100	S
Grondstoffenplan	50	500	-/- 450	S
Grondstoffenplan dekking uit reserve riolering	296	-	296	I
Leges omgevingsvergunningen	219	-	219	I
Stichting Sociaal Cultureel Centrum Alblasserdam	-	40	-/- 40	S
Subsidie peuterspeelzalen	40		40	I
ISV Bodem en geluid	642	642	-	I
Visitormanagement	-	50	-/- 50	I
Huisvestingsverordening	-	19	-/- 19	S
Incidentele personeelskosten	140	140	-	I
OZB en kwijtscheldingen	250	-	250	S
Subtotaal overige autonome ontwikkelingen	2.199	1.999	200	
Ambities Samenlevingsagenda				
Lokale middelen jeugd (voorkant SOJ)	-	45	-/- 45	S
(Legesopbrengsten) ontwikkeling Nedstaal terrein	13	13	-	S
Subtotaal ambities Samenlevingsagenda	13	58	-/- 45	
Totaal wijzigingen 1e Burap 2019			-/- 1.105	
Dekking ten laste van weerstandsvermogen				
Inzet algemene reserve ter dekking tekort 2019	983		983	I
Subtotaal dekking ten laste van weerstandsvermogen	983	-	983	
Geraamd resultaat 1e Burap 2019			-	

Toelichtingen

Autonome ontwikkelingen

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (GRD) geactualiseerde begroting 2019

De taken op het gebied van Werk en inkomen, schulden en WMO nemen toe vanwege demografische ontwikkelingen. Verder heeft de landelijke invoering van het abonnementstarief voor de maatwerkvoorzieningen (o.a. huishoudelijke ondersteuning) een aanzuigende werking.

De apparaatskosten van de GRD zijn hoger dan waar in de begroting 2019 rekening mee is gehouden.

De zienswijze op de geactualiseerde begroting 2019 van de GRD is op 18 december 2018 in de raad behandeld.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJ) geactualiseerde begroting 2019

Er is een structureel tekort op jeugdhulp, de uitgaven overtreffen de vergoeding van het Rijk ruimschoots. Dit is in lijn met de landelijke trend. Voor de Drechtsteden wordt er hard gewerkt aan de betaalbaarheid. Zo is er een taskforce ingesteld die voorstellen voor beleidsaanpassingen gaat doen.

De apparaatskosten van de Dienst Gezondheid en Jeugd zijn hoger dan waar in de begroting 2019 rekening mee is gehouden.

De zienswijze op de geactualiseerde begroting 2019 van de Dienst Gezondheid en Jeugd is op 19 februari 2019 in de Raad behandeld.

Beschermd wonen

Uit de laatste bestuurlijke rapportage beschermd wonen blijkt een incidenteel voordeel voor 2019 en 2020.

Omgevingsdienst ZHZ

De kosten van het jaarprogramma 2019 zijn hoger dan begroot. Dit wordt gecompenseerd door hogere legesopbrengsten.

Inzet resterende stelposten indexering GR'en

In de begroting 2019 is een post indexeringen geraamd voor de gemeenschappelijke regelingen. In de geactualiseerde begrotingen 2019 hebben de GRD en DGJ de indexering voor 2019 geraamd. Het restant van de raming in onze begroting kan vrijvallen.

Algemene Uitkering

In de programmabegroting 2019 is de raming van de algemene uitkering opgenomen die is gebaseerd op de meicirculaire 2018. In deze bestuursrapportage zijn de effecten van de septembercirculaire 2018 en decembercirculaire 2018 verwerkt.

Vaccinatie

Met ingang van 2019 krijgen de gemeenten de gelden voor het uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma. DGJ voert deze taak voor de gemeente uit. In de geactualiseerde begroting 2019 van DGJ zijn deze middelen als hogere bijdrage gemeente opgenomen.

BTW-compensatiefonds

De ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) daalt. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat gemeenten en provincies meer zijn gaan declareren bij het BCF. Daardoor gaan de uitgaven van het fonds omhoog en de ruimte onder het plafond omlaag.

Overige autonome ontwikkelingen

Biggelmee

De tenderprocedure (verkoop bij inschrijving) voor het pand aan West Kinderdijk 375 (Biggelmee) is afgerond en de notariële afwikkeling heeft in het eerste kwartaal van 2019 plaatsgevonden. De netto-opbrengst bedraagt € 144.000,-. Deze opbrengst was nog niet opgenomen in de begroting 2019.

Dok12

In 2019 wordt verder gewerkt aan diverse onderwerpen rond het project DOK12, o.a. bestemmingsplan en diverse externe onderzoeken/adviezen, aanbesteding/selectie en verdere planontwikkeling. Voor het merendeel van het werk is niet eerder budget aangevraagd. Het volgende budget is voor 2019 benodigd: € 25.000 voor externe onderzoeken/adviezen, € 50.000 voor ambtelijke begeleiding door IPM, en € 15.000 voor onvoorziene omstandigheden: in totaal een bedrag van € 90.000

BSSA

De voorlopige subsidie 2019 voor de exploitatie van Blokweer ten bedrage van € 272.000 is, gelet op de jaarresultaten 2017 en 2018 en in afwachting van een externe rapportage, waarin o.a. antwoord wordt gegeven op de vraag welk subsidiebedrag structureel nodig is ten behoeve van de exploitatie van Blokweer, verhoogd met € 100.000. Dit conform het raadsbesluit van 28 mei 2019.

Over de jaren 2017 en 2018 zijn aan BSSA aanvullende subsidies verleend tot een bedrag van € 418.000. Oplopende exploitatietekorten van het sportcentrum Blokweer waren hier debet aan. De aanvullende subsidie wordt, conform het raadsbesluit van 28 mei 2019, gedekt uit de algemene reserve.

Grondstoffenplan

Binnen de afvalverwerking en -inzameling spelen het komend jaar grote vraagstukken. Niet alleen het vraagstuk hoe de 100 kilogram per jaar per inwoner gehaald kan worden, maar vooral hoe houden we het betaalbaar en aantrekkelijk voor onze inwoners om te blijven scheiden als de kosten alleen maar stijgen. Het wordt door de steeds hogere belastingdruk vanuit het Rijk op het verbranden van afval, de dalende opbrengsten voor oud papier, plastic en andere grondstoffen één van de grotere opgaven in 2019 en verder.

Sturen op de financiële opgave, waar met name de kostenkant de knop is waar we direct en/of indirect invloed op hebben. Waarbij de milieudoelstelling die we als samenleving na streven hier geen of minimale nadelige gevolgen van ondervindt. Het milieu en klimaat zijn namelijk te kwetsbaar om deze geen aandacht te blijven geven.

Het tekort op het product reiniging bedraagt naar verwachting € 450.000 in 2019 ten opzichte van een mogelijke impact van € 300.000 waar in de begroting 2019 rekening is gehouden. Dit betreft voor een bedrag van € 500.000 de volgende structurele nadelige ontwikkelingen: hogere verwerkingskosten van de afvalstromen (€ 246.000), hogere kosten verbrandingsbelasting (€ 76.000), lagere opbrengsten grondstoffen (€ 115.000), hogere toerekening van afdelingskosten (€ 60.000) en overige nadelen (€ 3.000). Hier staat tegenover dat de opbrengsten uit afvalstoffenheffing structureel hoger zijn dan begroot (€ 50.000).

Naast het structureel hoger ramen van de afvalstoffenheffing worden de volgende maatregelen en oplossingsrichtingen voorgesteld om het tekort op het product reiniging terug te dringen:

- Verhoging van de afvalstoffenheffing met € 136.000 (doorreken hogere verbrandingsbelasting en afdelingskosten) en tegelijkertijd de rioolheffing met hetzelfde bedrag verlagen. Op het product riolering is sprake van lagere afdelingskosten en een overschot. Omdat aanpassing van het tarief pas kan per 1 januari 2020, wordt voorgesteld om in 2019 dit bedrag van € 136.000 te dekken uit de reserve riolering.
- Incidenteel in 2019 een aanvullend bedrag van € 160.000 te dekken uit de reserve riolering.
- Te sturen op de resultaten van HVC om met name de verwerkingskosten beheersbaar te krijgen en te verlagen.

Leges omgevingsvergunningen

Als gevolg van de economische groei worden steeds meer omgevingsvergunningen aangevraagd. Een toename in het aantal aangevraagde omgevingsvergunningen betekent ook een toename in de legesopbrengsten. In 2019 wordt verwacht dat de legesinkomsten met € 219.000,- toenemen.

Subsidie Peuterspeelzalen

Voor de 2019 wordt een voordeel verwacht op de subsidie peuterspeelzalen.

Subsidie Stichting Sociaal Cultureel Centrum Alblasterdam (SSCCA)

Met name als gevolg van minder omzet uit bioscoopbezoek en horeca staat het verdienmodel van Landvast BV onder druk. Omdat positieve resultaten van Landvast BV (boven een afgesproken reserve) een baat zijn voor SSCCA, betekent een lager resultaat van Landvast BV een hoger exploitatietekort voor SSCCA. Voor het tijdvak 2019 t/m 2022 is een hogere subsidie toegekend aan SSCCA van € 40.000 op jaarbasis, exclusief jaarlijkse indexatie. Voor 2019 wordt de verhoging van de subsidie gedekt uit het voordeel op de subsidie peuterspeelzalen. Voor 2020 e.v. wordt de verhoging verwerkt in de Perspectiefnota 2020. Het college heeft besloten het voordeel op de subsidie Peuterspeelzalen van € 40.000 te gebruiken als dekking voor het tekort bij SSCCA.

ISV Bodem en Geluid

De subsidieregelingen ISV zijn medio 2018 door bureau Drechtsteden overgedragen aan de individuele gemeenten. Het aandeel van Alblasserdam zal worden besteed binnen de kaders van de hiervoor afgegeven beschikkingen. De activiteiten zullen derhalve budgetneutraal plaatsvinden.

Visitormanagement

De kosten verbonden aan het Plan Visitormanagement Molengebied 2019 zijn maar beperkt opgenomen in de begroting 2019, omdat deze destijds nog niet bekend waren. Gezien de prioriteit die wij geven aan het terugdringen van de overlast voor de inwoners van Kinderdijk is de keus gemaakt om ondanks het feit dat er wellicht onvoldoende middelen in de begroting zijn gereserveerd tot uitvoering over te gaan. Er is inmiddels een eerste inschatting gemaakt van de te verwachten kosten en de verdeling van de lasten voor de Provincie Zuid-Holland (3/6), en een verdeling van de overige kosten over SWEK, Molenlanden en Alblasserdam. Dit betekent dat bijdrage van Alblasserdam in 2019 en 2020 ongeveer € 50.000 hoger uitvalt dan in de begroting is opgenomen.

Huisvestingsverordening

De wettelijke taak voor de uitvoering van de voorrangsregeling (woonruimteverdeling) wordt gewijzigd. Er vindt een overheveling plaats van werkzaamheden van Woonkeus naar de Drechtsteden gemeenten. De extra kosten die samenhangen met de overheveling van werkzaamheden en die niet binnen de begroting 2019 opgevangen kunnen worden bedragen ongeveer € 19.000.

Incidentele personeelskosten

Vanuit organisatiebelang is er in goed overleg afscheid genomen van een medewerker. Hierbij zijn afspraken gemaakt en de geschatte kosten zijn afhankelijk van een aantal componenten waaronder het vinden van ander werk waarin betrokkene wordt begeleid. De inschatting nu is dat de kosten voor 2019 ongeveer € 140.000 bedragen. Deze kosten zijn niet voorzien in de begroting 2019. Voorgesteld wordt deze incidentele lasten te dekken uit de algemene reserve. Afhankelijk van opbrengsten uit detachering en het moment van vinden van een nieuwe baan kunnen de kosten lager of hoger uitvallen.

OZB en kwijtscheldingen

Uit de jaarrekening 2018 blijken op de OZB en kwijtscheldingen voordelige afwijkingen ten opzichte van de begroting. Deze voordelige afwijkingen zijn verwerkt in deze bestuursrapportage.

Ambities Samenlevingsagenda

Lokale middelen jeugd (voorkant SOJ)

De via de Serviceorganisatie vrijgekomen middelen worden besteed aan het Lokaal Plan van Aanpak Jeugdhulp. Specifiek om de verbinding met huisartsen door middel van de Kinderpsycholoog te versterken.

Ontwikkeling voormalig Nedstaal terrein

Met de eigenaar van het voormalige Nedstaal terrein en de regionale gebiedsontwikkelaar Rom-D is overeengekomen dat de gemeente zorg draagt voor een gestroomlijnde dienstverlening ten aanzien van de benodigde procedures en beschikkingen. De wens is om de dienstverlening zoveel mogelijk vanuit één loket te organiseren. De omgevingsdienst gaat deze loketfunctie vervullen. De extra kosten die hiermee samenhangen zijn niet in de primaire begroting opgenomen.

Naar verwachting worden de kosten gedekt door extra legesopbrengsten waardoor deze activiteiten budgetneutraal uitgevoerd kunnen worden.

3. Investeringsplan 2019

Investeringskredieten moeten door de raad worden geautoriseerd. De raad heeft het investeringsplan 2019 bij de programmabegroting 2019 vastgesteld. Ten opzichte van het vastgestelde plan zijn er geen wijzigingen op door de raad geautoriseerde kredieten.

4. Verbonden partijen

Bij het vaststellen van de programmabegroting 2019 heeft de raad de risicoclassificatie van de verbonden partijen vastgesteld. Op grond van deze risicoclassificatie wordt een informatie- en sturingspakket toegepast: basispakket, pluspakket of compleetpakket. In de raad van mei en juni 2019 is de raad geïnformeerd over de jaarstukken 2018 en de begrotingen 2020 van de gemeenschappelijke regelingen. Er zijn medio mei 2019 nog geen tussentijdse bestuursrapportages beschikbaar van de gemeenschappelijke regelingen.

5. Mutaties reserves

Er hebben zich enkele ontwikkelingen voorgedaan die leiden tot een voorstel van de begrote mutaties in de reserves.

Programma	Mutaties reserve 2019		
	Stortingen	Onttrekkingen	
Actiever Zorgzamer & Ondernemender	-	418	1
Buiten Beter	-	296	2
Solide financieel beleid	-	140	3
Solide financieel beleid	-	983	4
Totaal	-	1.837	

1. Dit betreft de hogere onttrekking aan de algemene reserve in verband met de extra subsidieverlening aan BSSA over de jaren 2017-2018. Conform uw raadsbesluit van 28 mei 2019 wordt dit bedrag gedekt uit de algemene reserve.
2. In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld een bedrag van € 296.000 te onttrekken aan de reserve riolering in verband met het tekort op het grondstoffenplan.
3. In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld een bedrag van € 140.000 te onttrekken aan de algemene reserve in verband met incidentele personele ontwikkelingen.
4. In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld een bedrag van € 983.000 uit het weerstandsvermogen (= algemene reserve) in te zetten ter dekking van het tekort 2019.

De mutaties in de reserves onder 1 tot en met 4 zijn verwerkt in de begrotingswijziging in deze bestuursrapportage.

Een verdere toelichting op de mutaties kunt u vinden in hoofdstuk 2.

6. Risico's

In de komende jaren voorziet de gemeente Alblasserdam aanzienlijke tekorten in het sociaal domein. De rijksbudgetten dalen en de kosten stijgen. De nieuwe taken zijn tot en met 2018 binnen het kader van de beschikbare rijksbudgetten uitgevoerd. Vanaf 2019 voorziet de gemeente geen compensatie op andere onderdelen binnen het sociaal domein voor de oplopende kosten voor de jeugdhulp en de wet maatschappelijke ondersteuning.

Uit deze 1^e bestuursrapportage 2019 blijkt dat zich in 2019 al aanzienlijke tekorten voordoen. In de Perspectiefnota 2020, die gelijktijdig met deze bestuursrapportage aan de raad wordt aangeboden, wordt inzicht gegeven in de gevolgen voor het financieel meerjarenperspectief 2020-2023 en de zoekrichtingen die het college ziet om in de komende jaren te komen tot een structureel sluitende begroting.

7. Besluitvorming

Aan de raad wordt voorgesteld:

1. De 1e Bestuursrapportage 2019 vast te stellen.
2. De in de 1e Bestuursrapportage 2019 opgenomen mutaties in de begroting 2019 te verwerken door vaststelling van de begrotingswijziging.
3. De in de 1e Bestuursrapportage 2019 in hoofdstuk 5 voorgestelde onttrekkingen aan de reserves te autoriseren. Dit betreft de volgende mutaties:
 - a. een bedrag van € 296.000 te onttrekken aan de reserve riolering voor dekking van de extra kosten grondstoffenplan.
 - b. een bedrag van € 140.000 te onttrekken aan de algemene reserve ter dekking van incidentele personele kosten.
 - c. een bedrag van € 983.000 te onttrekken aan de algemene reserve ter dekking van het geraamd tekort 2019.